

GRØNNE AFGIFTER 23. juni 2022

CO2-afgift giver ikke råd til selskabsskattelettelser

ANALYSE

Udarbejdet af
Gustav Elias Dahl
Senioranalytiker

Regeringen har fremlagt et udspil til en grøn skattereform, der er provenuneutralt frem mod 2030. Herefter er der et overskud fra CO2-afgiften, men provenuet forsvinder i takt med, at Danmark bevæger sig mod at være CO2-neutral i 2050. Derfor er provenuet ikke velegnet til at finansiere permanente ændringer i f.eks. selskabsskatten.

Kontakt

Senioranalytiker

Gustav Elias Dahl

📞 42 49 30 37

✉️ gd@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Bruges provenuet fra CO₂-afgiften efter 2030 på en permanent selskabsskattelettelse giver det plads til at sænke selskabsskatten med blot 0,04 procentpoint. Hvis den foreslåede omstillingsstøtte på syv mia. kr. frem mod 2030 også sløjfes, og bruges til selskabsskattelettelser, kan selskabsskatten sænkes med samlet 0,06 procentpoint – altså med under en procent.
- Selskabsskattelettelserne kommer primært brancher med lave CO₂-udledninger til gode og fungerer derfor slet ikke som kompensation for de virksomheder, der rammes hårdest af en afgift.
- Offentlige tilskud til grøn innovation har positive samfundsøkonomiske effekter og kan bidrage til at sikre, at danske virksomheder omstiller sig i stedet for at rykke produktion og udledninger til andre lande.

CO₂-afgift giver råderum til meget små selskabsskattelettelser

Regeringen præsenterede i april 2022 et [udspil](#) til en grøn skattereform. Udspillet lægger op til en CO₂-afgift, hvor satserne følger anbefalingerne i afgiftsmodel 2 i [Ekspergruppen for en grøn skattereforms](#) udspil, dvs. 375/750 kr. pr. ton for hhv. kvote- og ikke-kvoteomfattede udledninger, samt 100 kr. pr. ton for mineralogiske processer.

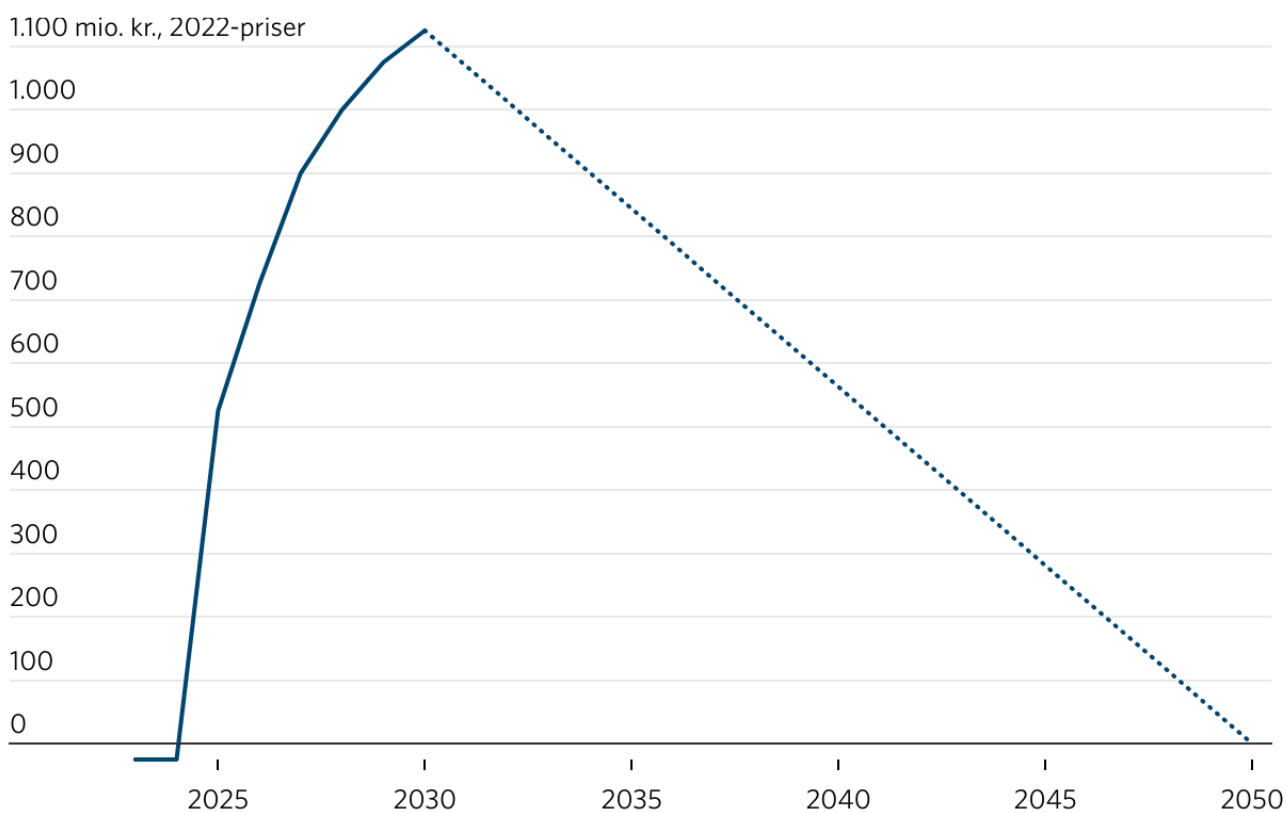
Det er omdiskuteret, hvordan provenuet fra en CO₂-afgift skal anvendes. Ekspertgruppen for en grøn skattereform har både præsenteret en model (1), hvor provenuet fra CO₂-afgiften tilbageføres til virksomhederne gennem en selskabsskattelettelse og en model (2), hvor provenuet anvendes til målrettet omstillingsstøtte. Regeringens udspil lægger sig op ad ekspertgruppens Afgiftsmodel 2 og foreslår en fond til grøn omstilling, der skal understøtte omstillingen i særligt udsatte brancher med samlet 6,9 mia. kr. i perioden 2025-2030.

I takt med at den grønne omstilling i Danmark udrulles, forsvinder afgiftsgrundlaget bag en CO₂-afgift. Når dansk produktion er helt omstillet, vil der altså ikke længere være et provenu fra CO₂-afgifter. Provenuet topper i 2030, når CO₂-afgiften er fuldt indfaset, og må derefter antages at falde gradvist, i takt med at Danmark bevæger sig mod at være helt CO₂-neutralt i 2050, som [Klimaloven](#) fastslår, jf. Figur 1.

FIGUR 1

Provenu fra CO2-afgift forsvinder frem mod 2050

Figuren viser, hvordan proventet fra en CO2-afgift kan forventes at udvikle sig i takt med at Danmark bevæger sig mod at være CO2-neutral i 2050.

Anm.: Proventet fra CO2-afgiften antages at ophøre lineært i perioden 2030-2050

Grafik: • Kilde: AE's pba. Regeringens udspil Grøn skattereform (2022)

Hvis det midlertidige provenu fra en CO2-afgift anvendes til at lempe selskabsskatten permanent, er der kun plads til meget små skattelettelser, hvis reformen skal være finanspolitisk holdbar, jf. tabellen.

CO2-afgift giver råderum til meget små selskabsskattelettelser

Figuren viser, hvor meget selskabsskatten kan sænkes i forskellige scenarier.

Tiltag	Provenu efter 2030 anvendes til andre formål	Mulig lettelse af selskabsskat
Udspil til grøn skattereform	Ja	-
Udspil til grøn skattereform	Nej	0,04 procentpoint
Udspil uden tilskud til CCS og negative udledninger	Nej	0,05 procentpoint
Udspil uden fond til grøn omstilling (7 mia. kr.)	Nej	0,06 procentpoint

Anm.: Det er lagt til grund, at der er en selvfinansieringsgrad på 42 procent for selskabsskattelettelser, jf. Økonomi og Indenrigsministeriet 2019. Der antages derimod ikke at være positive afledte effekter af puljeordninger.

Tabel: • Kilde: AE's pba. Finansministeriet (grundforløb, maj 2022), samt Regeringens udspil Grøn skattereform (2022).

Provenuet fra en CO2-afgift er anvendt til grønne investeringspuljer i regeringens reformudspil for perioden 2025-2030, men efter 2030 er der et provenu, som ikke er anvendt i udspillet. Hvis provenuet efter 2030 anvendes til at lette selskabsskatten permanent (med virkning fra 2025), er der økonomisk råderum til at lette selskabsskatten med blot 0,04 procentpoint. Hvis tilskuddet til CCS og negative udledninger i udspillet sløjfes i tillæg hertil, giver det plads til en lettelse på 0,05 procentpoint. Hvis hele puljen til grønne investeringer tages ud af udspillet, giver det plads til en samlet selskabsskattelettelse på 0,06 procentpoint. Beregningerne er baseret på provenuet fra CO2-afgiften ekskl. omlægning af energiafgiften på rumvarme. Hvis denne afgiftslempelse gøres permanent, er råderummet til en selskabsskattelettelse endnu mindre. Muligheden for at give permanente selskabsskattelettelser pba. provenuet fra CO2-afgiften er således meget begrænset.

Selskabsskattelettelse kompenserer ikke de brancher, som rammes af CO2-afgift

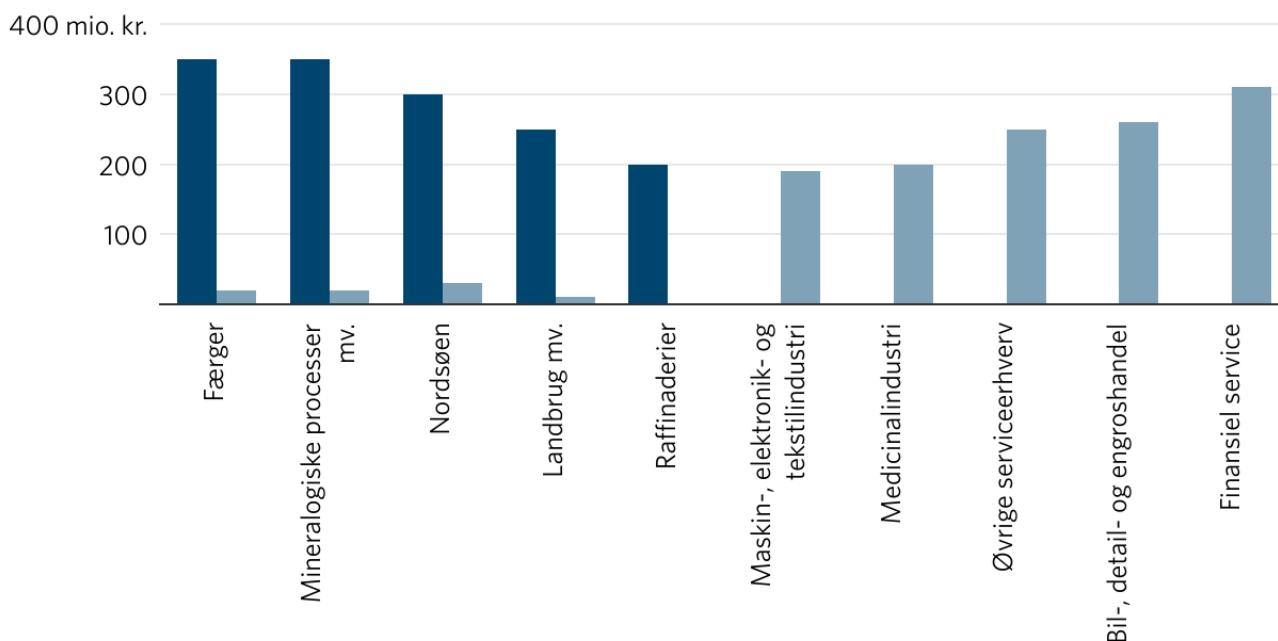
I ekspertgruppens afgiftsmodel 1 lægges der op til at give en selskabsskattelettelse til erhvervslivet som kompensation for den øgede belastning fra CO2-afgiften. Der er dog et stort mismatch mellem de virksomheder, som rammes af CO2-afgiften, og de brancher, som får størst gavn af en selskabsskattelettelse, jf. Figur 2.

FIGUR 2

Selskabsskattelettelse kompenserer ikke de ramte virksomheder

Figuren viser, hvordan forskellige brancher rammes af en CO2-afgift og en selskabsskattelettelse i ekspertgruppens model 1.

■ Belastning fra CO2-afgift ■ Selskabsskattelettelse

Anm.: Afgiftsbelastning og skattelettelse er vist for de 5 brancher, der har hhv. størst og mindst nettobelastning fra afgiftsmodel 1. Tallene er afrundet til nærmeste 10 mio. kr.

Grafik: • Kilde: AE pba. Ekspertgruppen for en grøn skattereform (2022)

De fem brancher, som rammes hårdest af afgiften, bliver kompenseret for mellem 0-6 pct. af afgiftsbelastningen gennem lavere selskabsskat. Samlet set står disse brancher for 67 pct. af afgiftsbelastningen fra en CO₂-afgift i ekspertgruppens Afgiftsmodel 1, men modtager blot 5 pct. af den samlede gevinst fra selskabsskattelettelsen. Omvendt modtager de fem mindst belastede brancher 79 pct. af gevinsten fra selskabsskattelettelsen. Det er således særligt den finansielle sektor, handelsbranchen og serviceerhvervene, som vil få gavn af skattelettelserne på trods af, at de stort set ikke rammes af en CO₂-afgift.

Puljemidler til grøn innovation og udvikling kan bidrage positivt til dansk økonomi

Forskning og udvikling (FoU), herunder i private virksomheder, er centralt for fortsat vækst og velstand i det danske samfund. Grøn innovation og ny teknologi er ligeledes afgørende for, at klimapolitikken medfører reel omstilling af CO₂-intensiv produktion, i stedet for at produktionen og udledningerne blot flytter til andre lande, hvor det er billigere at udlede CO₂.

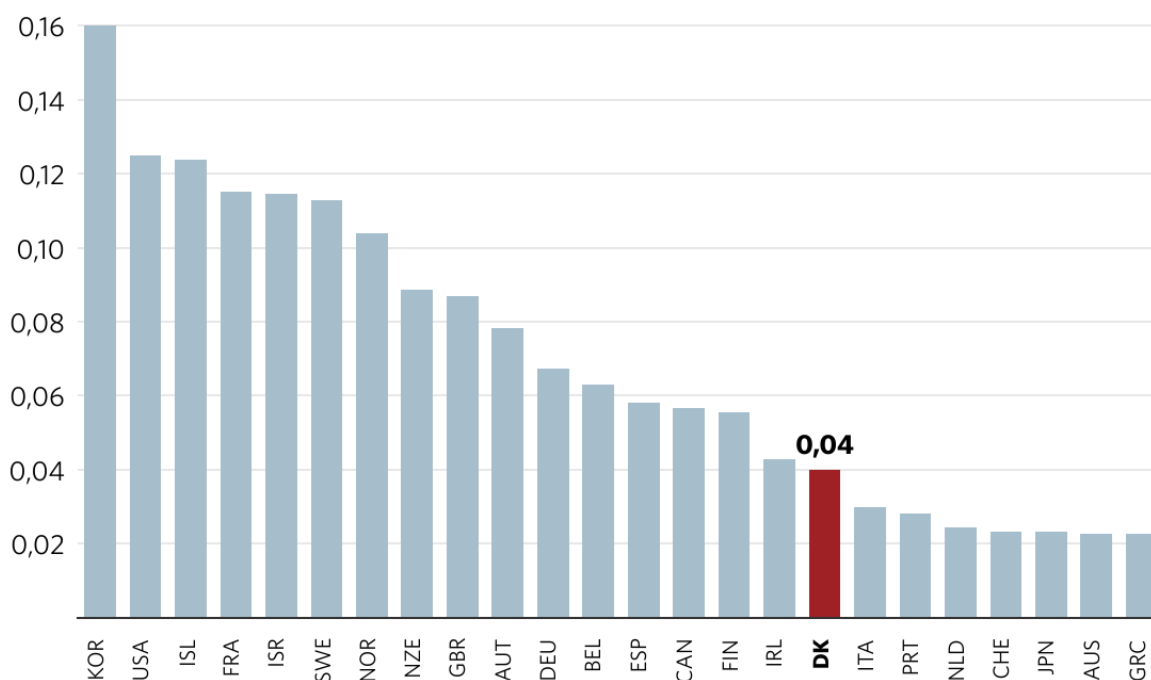
De positive eksternaliteter, der kan være forbundet med at være et foregangsland på nye grønne teknologier, kommer dog ikke nødvendigvis den enkelte virksomhed til gavn. Derfor er niveauet for private virksomheders investeringer i FoU typisk lavere end det, der er samfundsøkonomisk optimalt^{1,2}. Offentlig støtte til FoU kan bidrage til at løse denne markedsfejl. Den offentlige finansiering af privat FoU ligger imidlertid på et lavt niveau i sammenligning med andre OECD-lande, jf. Figur 3. I Danmark er tilskuddet på 0,04 procent af BNP, mens gennemsnittet ligger omkring 0,07 procent.

FIGUR 3

Offentlig finansiering af privat FoU ligger lavt i international sammenligning

Figuren viser niveauet for offentlig finansiering af privat FoU for en række OECD-lande, herunder Danmark.

0,18 pct. af BNP

Anm.: Data er for 2017

Grafik: • Kilde: AE pba. OECD

En [litteraturgennemgang](#) foretaget af DEA viser, at offentlig støtte til privat FoU korrelerer positivt med private investeringer i FoU. Dette indikerer altså, at offentlig støtte stimulerer øgede private investeringer i FoU, og at offentlig støtte dermed ikke fortrænger private investeringer. OECD [estimerer](#), at effekten af FoU-fradrag er 1,07 kroner privat FoU pr. krone, der gives i fradrag, mens effekten af direkte støtte er 1,37 kroners FoU pr. krone i støtte. Litteraturgennemgangen fra DEA undersøger endvidere empiriske studier af outputelasticiteten for FoU, hvor studierne centrerer sig omkring en elasticitet på 0,1. Studier, der specifikt undersøger outputelasticiteten for dansk økonomi, finder en elasticitet i spændet 0,1-0,24 [3](#), [4](#), [5](#). En elasticitet på 0,1 svarer ca. til en BNP-stigning på 3-4 kroner pr. krone investeret i FoU.

Et [studie](#) af Antoine Dechezleprêtre m.fl. undersøger omfanget af viden-spillovers fra forskellige forskningsområder, og finder, at der er større positive eksternaliteter forbundet med FoU inden for grønne teknologier sammenlignet med øvrig FoU.

Empirien peger således på, at der kan være betydelige samfundsøkonomiske gevinster ved at give offentlig støtte til udvikling og afprøvning af nye teknologier, herunder særligt for grøn teknologi. I regeringens udspil til en grøn skattereform, er der dog ikke, så vidt AE forstår, indregnet positive afledte effekter af grøn omstillingsstøtte. De reelle omkostninger ved de foreslåede støtteordninger kan dermed potentielt være overvurderet.

-
- 1** **Arrow, K.J. (1972). "Economic Welfare and the Allocation of Resources for Invention". Readings in Industrial Economics. doi.org/10.1007/978-1-349-15486-9_13**
 - 2** **Jones, C.I., Williams, J.C (1998). "Measuring the social return to R&D". Q. J. Econ. 1119-1135. doi.org/10.1162/003355398555856**
 - 3** **Bloch, Carter (2013). "R&D spillovers and productivity: An analysis of geographical and technological dimensions". Economics of Innovation and New Technology, 22. dx.doi.org/10.1080/10438599.2012.760295**
 - 4** **Bjørner, T.B., Mackenhauer, J. (2013). "Spillover from private energy research". Resource and Energy Economics 35, s. 171-190. doi.org/10.1016/j.reseneeco.2013.01.001**
 - 5** **Smith, V. m.fl. (2004). "R&D and Productivity in Danish Firms: Some Empirical Evidence". ps.au.dk/fileadmin/site_files/filer_forskningsanalyse/dokumenter/afsk/Working_papers/WP2000_4.pdf**